

САВЕЦКАЯ ВЕЛАРУСЬ

ВЫДАЊНЕ ўСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАў

Гірапетары ўсіх краўў, злучайцеся!

Конт нумару—15 руб. (вып. 22 г.)

Падпісная плата—
Звычайная—400 р. алегія—300 р.

Плата за абвесткі—300 руб. за радок пэтыту.
Сьцешныя—на 50% даражэй.

Плата за публікацыю аб страце дакумантаў:
За 1 дакумант—500 руб.

„ кожны ладатковы—200 руб.

„ кожны вытанцы—100 руб.

Чырвоны і ўтрыманна Сав. Забавы—дарэмна.

Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Контр-агенцтве пры Дзяржаўным Выдавецтве.

(Менск, Пятрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЕНСК, Захарэўская, 97.

ТРЕЦІ ГОД ВЫДАЊНЯ.

Штодзённая газета.

№ 268 (673). Субота, 2-га сьнежня 1922 г.

Маскоўская канфэрэнцыя па разброеньню.

Сягоньня ў Маскве адчыняецца канфэрэнцыя па разброеньню. Ужо прыехалі дэлегацыі фінляндзка, эстонская, латвійская і польская. Невядома яшчэ, ці прыехала літоўская дэлегацыя, і зусім ня прыслала дэлегацыі Румынія. Старшынёй савецкай дэлегацыі на гэтую канфэрэнцыю назначаны намесьнік Наркома Замежных Спраў—т. Літвінаў, намесьнікам старшын—т.в. Копп, экспэртамі—Лебедзеў, Данилаў, Вярхоўскі і др.

Савецкі ўрад яшчэ ў Гэнуі праз сваіх прадстаўнікоў заявіў, што Савецкая фэдэрацыя шыра хоча міру і спакою, каб мець магчымасьць за няцца культурным будаўніцтвам, адраджэньнем зруйнаванага краю. Старшыня савецкай дэлегацыі на Гэнуэўскай канфэрэнцыі т. Чырвыны прапанавалі паставіць на парадак дня канфэрэнцыі пытаньне аб разброеньні, аб зьмяшчэньні ліку войска ў эўрапейскіх дзяржавах, бо ўтрыманьне яго вельмі цяжка адбіраецца на добрабыце народных масаў. Тым часам армія некаторых дзяржаў непамерна-вялікі. Не зважаючы на тое, што Францыя моцна пацярпела ад вайны і ня мае цяпер перад сабою ніякіх грэзных ворагаў,—яе армія дасягае 800.000 чалавек, зусім разбураная Польшча трымае армію каля 500.000 чалавек, невялікая па ліку жыхарства Фінляндыя (каля 3.000.000 чал.) трымае армію ў 180.000 чалавек, што для такой невялікай дзяржавы зьяўляецца непамерна-вялікаю лічбаю і кладзецца вялікім цяжарам на працуючыя масы фінскага народу. Урэшце, наша Чырвоная Армія, пасьля ўсіх скарачэньняў, дасягае усё-ж такі ліку 800.000 чалавек.

Але пры гэтым трэба дадаць, што царская армія мірнага часу мела каля 1.300.000 чалавек. Ня глядзячы на тое, што Савецкая фэдэрацыя абкружана варажымі буржуазнымі дзяржавамі, усё-ж такі Савецкі ўрад знайшоў магчымым павялічыць сваю Чырвоную Армію блізка што ў два разы проціў царскай. Пры гэтым трэба яшчэ мець на ўвазе, што Чырвоная Армія расьсеяна па ўсяму абшару Савецкай фэдэрацыі і ня можа быць падкам і хутка выкарыстана дзеля абароны той ці іншай граніцы.

Далейшае зьмяшчэньне ліку Чырвонай Арміі пры наяўнасці такіх суседзяў, як Польшча, пагражала б самому існаваньню Савецкай фэдэрацыі, якая ня мае нічога супольнага з захопніцкаю палітыкаю ранейшай царскай Расеі, якая ня мысьліць ні аб якіх захопных, наступальных войнах, якая хоча толькі абараняцца, каб мець магчымасьць мірна будаваць новае жыццё. Калі на нас ніхто ня будзе нападаць, то нам і 800-тысячная армія зьяўляецца залішня вялікай. Дзеля падтрыманьня паратку ўнутры фэдэрацыі і нармальнай аховы спакойных граніц нам хапіла-бы значна меншай арміі. І вось, Савецкая фэдэрацыя, хочучы аблічыць

становішча працуючых масаў як у сабе, так і ў другіх эўрапейскіх дзяржавах, запрапанавала на Гэнуэўскай канфэрэнцыі разглядаць пытаньне аб зьмяшчэньні арміі. Францускі імперыялісты не згадзіліся на гэта, і праект Савецкай дэлегацыі быў адхілены. Гэта выявіла перад усім сьветам праўдзівую істоту французскіх і іншых дзяржаўных дзеячоў, якія заўжды гавораць аб міру, а самі ўвесь час трымаюць вялізарную армію. Гэтуўнасьць Савецкай фэдэрацыі да згоды і спакою і ваяўнічасьць Францыі і іншых дзяржаў былі выяўлены янай-кампей. Рабочая класа дзяржаў Антанты пачыла на іскравым прыкладзе, хто такія большавікі і што за людзі кіруюць дзяржаўным жыцьцём Заходняй Эўропы. Гэта было вялікай дыпламатычнай і маральнай перамогай Савецкага ўраду.

Але Савецкаму ўраду, як уладзе працуючых, мала атрымаваць дыпламатычныя перабы: трэба дабіцца прыктычных вынікаў у с.р.аве аблягчэньня становішча працуючых масаў. Не дабіўшыся нічога ў Гэнуі, Савецкі ўрад зрабіў прапавіцыю пагранічным з Савецкай фэдэрацыяй дзяржавамі разглядаць пытаньне аб разброеньні і дзеля гэтага склаццэ канфэрэнцыю ў Маскве. Буржуазныя Польшчы, Фінлянды і другіх прагранічных нам дзяржаў была моцна азаданана гэтай прапавіцыяй Савецкага ўраду. Яна ўвесь час крычала аб чырвоным імперыялізьме, аб тым, што большавікі хочучы заваяваць край, што трэба трымаць вялікую армію, каб мець магчымасьць албараніцца і т. д. А ўсё зводзілася да аднаго: рабочы і сялян, плаці непамерныя падаткі. Пасьля прапавіцы Савецкага ўраду стала ўжо нематчымым таг застрашываць большавікамі сваіх несвядомых рабочых і сялян; чым-жа апраўдаць надалей высокія падаткі на ўтрыманьне арміі. А зьмяшчаць армію ня вельмі то хочацца, бо Фінляндыя ўсё лшчэ марыць аб Усходняй Караліі, Польшча—аб Беларусі і т. д. Як тут быць? І мы бачым, што раней, чым паехаць у Маскву на канфэрэнцыю, запрошаныя дзяржавы і дзяржаўкі невялікі разоў рабілі нарады паміж сабою. Цяпер яны прыехалі ў Маскву. Мы яшчэ ня ведаем тых праектаў, з якімі яны прыехалі, але рабочыя і сяляне Савецкай фэдэрацыі не павінны пэкладаць надга вялікіх надзей на гэтую канфэрэнцыю, бо можа здарыцца, што яна ні да чаго не прывядзе. Можа здарыцца, што дэлегацыі вартых суседзяў захочуць выкруціцца, ня даць ясных і пэўных адказаў на ясныя і пэўныя прапавіцыі Савецкага ўраду. Тагды рабочым і сялянам Савецкай фэдэрацыі (а значыць і нашай Савецкай Беларусі) прыдзецца па ранейшаму быць гатовым, каб адбыць наступ нашых ворагаў.

ЛЕЗАНСКАЯ КАНФЭ-РЭНЦЫЯ.

Запахла нафтай.

ЛЕЗАНЬ, 29-11. Амэрыка прымае дзейны ўдзел у барацьбе за маса-патамскую нафту. Вязульыку адбываюцца сэкрэтныя нарады. «Журнал дэ Доба» піша, што на Лэзанскай канфэрэнцыі гавораць аб міру і цывільзацыі, а ўцішку абгаварваюць нафтавыя справы.

Упартасьць Англіі.

ЛЭНДАН, 28-11. Абгавораньне пытаньня аб Моссуле адложана в прычынку рашучага адмаўленьня Англіі вярнуць Моссуль туркам.

Прыдзецца памеркавацца.

ЛЭНДАН, 28-11. Ісмэд-паша заліў аб гэтуўнасьці Турэччыны ўзяць на сябе адпаведнасьць за валежачыя Эўропе даўгі, але сказаў, што Ангора адначасова патрабуе вяртоту страт, перавышваючых суму даўгоу.

Польшча ня прымае ўдзелу.

ВАРШАВА, 30-11. Польскі міністр чужаземных спраў заявіў, што Польшча ня будзе прымаць удзелу ў Лэзанскай канфэрэнцыі.

Баяцца ўдзелу нашай дэлегацыі.

ЛЕЗАНЬ, 30-11. Савецкая дэлегацыя на Лэзанскай канфэрэнцыі атрымала адказ саюзнікаў на патрабаваньне аб дапушчэньні яе в перамаўленьням на ўсіх пытаньнях. У адказе значаецца, што Расея можа быць дапушчана толькі к абгавораньню пытаньня аб пралівах.

Скрытны адказ.

ГАННОВЭР, 29-11. Старшыня французскай, ангельскай і італьянскай дэлегацыі ў Лэзані разглядалі вымаганьне савецкага прадстаўніка аб дапушчэньні расейскай дэлегацыі д. вырашэньня ўсіх пытаньняў канфэрэнцыі і прыйшлі к заключэньню, што яны не пэў аможны вынясьці вырашэньня па гэтым пытаньню.

У НЯМЕЧЧЫНЕ.

Звальнэньне рабочых.

БЭРЛІН, 28-11. Дырэкцыя Бадэнскай аплікавай фабрыкі зволіла ўсіх рабочых—дэлегацаў кангрэсу фабрычна-заводскіх камітэтаў. Рабочыя забаставалі. Дырэкцыя з свайго боку абвясціла забастоўку, зволіўшы 30.000 рабочых.

Інакш і быць не магло.

БЭРЛІН, 29-11. Перамаўленьні між камуністамі і эсэдыкамі аб заснаваньні ў Саксоніі рабочага ўраду скончыліся няўдачай.

У ГРЭЦЫІ.

Адносіны між Грэцыяй і Англіяй сапсаваліся.

ЛЭНДАН, 30-11. Грэцкі ўрад рашыў аддаць пад суд прынца Андрэя па гэтай прычыне, што прынц Андрэй—радыя ангельскага караля. У Англіі лічаць магчымым адмаўленьне Англіі ў дапамозе Грэцыі.

Кароль супроць растрэлу міністраў.

ГАННОВЭР, 30-11. З Афін паведаляюць, што грэцкі кароль быў супроць растрэлу міністраў і патрабаваў у выпадку растрэлаб вызваленьні яго ад прастоу. Зараз пасьля растрэлу ўрад, баючыся бегства караля, трымае яго ў палацы пад суровай ахранай.

Апошнія навіны.

(Радзі з Ганновэру).

— Чуткі аб прадстаячай акупацыі Рэйнскай вобласці выклікалі вялікае абураньне ў Нямецчыне. Гэсенскі ляндтаг арганізаваў маніфэстацыю пратэсту. Жыхарства Кэльню заявіла, што яно будзе лічыць Рэйнскую вобласць нямецкай і будзе змагацца са спробамі яе акупацыі.

— Чэскі міністр чужаземных спраў Бэнэш запатрабаваў на Лэзанскай канфэрэнцыі хутчэйшага сканчэньня яе працы з гэтай прычыны, што ў Нямецчыне магчым пераварот, які ў першую чаргу пашкодзіць Чэха-Славакіі.

Розныя весткі

Прафэсыянальная згоднасьць.

ПАРЫЖ, 30-11. Дэлегацыя міжнароднага саюзу горнарабочых наведлася да членаў рэпарацыянай камісіі і патрабавала, каб пры павярды плацежных здольнасьцяў Нямецчыны былі выслуханы горнарабочыя.

Зноў адмовіліся прыняць.

ЛЭНДАН, 28-11. Бонар-Лёу ізноў адмовіўся прыняць дэпутацыю беспрацоўных, баючыся, што прыняцьце могуць лічыць, як пабеду беспрацоўных.

Нестасе сілы.

РЫМ, 28-11. У Турыне адбыўся сход ударных камуністычных атрадаў, на якім прысутнічала звыш 1000 чалавек. У Мілане фашыстам не ўдэлося перамагчы пр-летарскія арганізацыі, якія далучаюцца да Камуністычнага Інтэрнацыяналу.

Адчыненьне польскага сойму.

ВАРШАВА, 28-11. 28 га лістапада адбылося адчыненьне новага сойму Польшчы.

IV Кангрэс Камуніст. Інтэрнацыяналу.

Цэнтралізацыя арганізацый.

МАСКВА, 30-11. На кангрэсе Камітэру ад 30-га дня таварышты Бордыга (Італія) і Китаэма (Японія) выказаліся за строгую цэнтралізацыю арганізацый, якія ўваходзяць у Камітэры.

Кангрэс прыняў адозву пратэсту проціў белга тэрору ў Югаславіі. У рэзалюцыі на нягрыцянскаму пытаньню кангрэс дамагаецца прыёму няграў у прафэсыі, у крайнім выпадку ў арганізацыі асобых саю-

заў няграў, якія працуюць разам з іншымі прафэсыямі. У рэзалюцыі выказваюцца за скліканьне нягрыцянскага зьезду ў Маскве.

Фэлікс Ков ад імені старэйшых членаў Р.К.П. прапануе з'арганізаваць ва ўсіх краях палітычны Чырвоны крыж дзеля матар'яльнага і маральнага падтрыманьня арышто-ваных палітычных. Усе прапавіцыі кангрэс прыняў аднагалосна.

II-гі Кангрэс Прафэсыян. Інтэрнацыяналу.

Рэвалюцыйны пералом.

МАСКВА 30-11. На пасяджэньні Кангрэсу Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу 29 га лістапада т. Нін (Іспанія) сказаў, што ўсюды зараз прыкмаецца пералом рэвалюцыйнага сындкалізму на карысьць Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу. Нямецкія рэвалюцыйныя сындкалісты, самыя закаранелыя воргі Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу, зусім слабы: самая вялікая іх арганізацыя, с'юз маракюў, перайшоў на старану Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу. Спроба нямецкіх і іншых сындкалістаў стварыць другі Інтэрнацыянал побач з прафэсыянальным Інтэрнацыяналам скончылася поўнай няўдачай. У заключэньні дакладчык выказвае надзею, што з здаровым рэвалюцыйным сындкалізмам Прафэсыянальны Інтэрнацыянал прыдзе да поўнай згоды.

Садакладчык Моніуссо (Францыя) кажа: «Унітарныя канфэрэнцыі далучылася да Масквы толькі ўмо-

на. Яна п.трабуе адмены ўставу арганічнай сувязі Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу з Камуністычным Інтэрнацыяналам». Докладчык значае, што адмаўленьне па гэтым пункту з боку Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу дасць зброю анархістам, і масы пойдучь за імі. Прамоўца прызнае, што расейскія рэвалюцыянэры, зрабіўшы вялікую рэвалюцыю, маюць права крытыкаваць французскіх рэвалюцыйных сындкалістаў. Француская дэлегацыя захоплена гарачым жаданьнем працаваць у радок Чырвоная Прафэсыянальнага Інтэрнацыяналу, яна ня супроць згоднасьці чыннасьцяў Прафэсыянальнага і Камуністычнага Інтэрнацыяналаў, яна толькі супроць фармулёўкі гэтых узвём-адносін ва ўстанове.

Перад зачыненнем пасяджэньня Лазоўскі абвясціла аб прыезьдзе на кангрэс дэлегацыі рабочых быўшай Далёка-Усходняй рэспублікі. Кангрэс гарача вітае прыехаўшых.

